

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 387/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца –противтуженог MBK Production DOO Beograd – Раковица, Улица првоборца број 39 V/2, чији је пуномоћник Ранко Ћорић, адвокат у ..., против туженог Pink International Company DOO Beograd, Улица незнаног јунака број 1, чији је пуномоћник Горан Ђурашиновић, адвокат у ..., туженог-противтужиоца G-Communication Group DOO Beograd, Дели Радивоја број 2 и туженог Grey worldwide DOO Beograd, Баје Пивљанина број 39, чији је пуномоћник Горан Драганић, адвокат у ..., ради исплате дуга по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 2180/20 од 11.03.2021. године, у седници већа одржаној 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 2180/20 од 11.03.2021. године у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у I, VI и VIII ставу изреке у односу на туженог Pink International Company DOO Beograd и на туженог Grey worldwide DOO Beograd - се **ОДБИЈА**, док се

ревизија **УСВАЈА** и пресуда Привредног суда у Београду 8П 1099/15 од 20.01.2020. године у ставу III, IV и VII и пресуда Привредног апелационог суда 9Пж 2180/20 од 11.03.2021. године у делу којим је у наведеном делу првостепена пресуда потврђена, односно у одбијајућем делу за тужбени захтев тужиоца у односу на туженог-противтужиоца G-Communication Group DOO Beograd и у усвајајућем делу за противтужбени захтев туженог-противтужиоца G-Communication Group DOO Beograd и одлука о трошковима поступка у односу на овог туженог - **УКИДАЈУ** и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 8П 1099/15 дана 20.01.2020. године којом је у I ставу изреке одбио тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да му првотужени Pink International Company DOO Beograd и трећетужени Grey worldwide DOO Beograd исплате износ од 105.582.265,00 динара са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате; у II ставу изреке обавезао друготуженог-

противтужиоца G-Communication Group DOO Београд да тужиоцу-противтуженом MBK Production DOO Београд (у даљем тексту: тужилац) исплати износ од 57.542.622,28 динара са законском затезном каматом од 26.02.2015. године до исплате; у III ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца да се друготужени-противтужилац обавезе да тужиоцу исплати износ од 48.039.642,72 динара са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате; у IV ставу изреке обавезао тужиоца да друготуженом-противтужиоцу исплати износ од 24.781.843,00 динара са законском затезном каматом од 18.04.2014. године до исплате, 16.135.597,86 динара са законском затезном каматом од 06.06.2014. године до исплате и 15.758.742,58 динара са законском затезном каматом од 16.06.2014. године до исплате; у V ставу изреке одбио противтужбени захтев друготуженог-противтужиоца да се обавезе тужилац да му исплати износ од 4.933.230,92 динара са законском затезном каматом од 16.06.2014. године до исплате; у VI ставу изреке обавезао тужиоца да првотуженом исплати износ од 1.421.955,50 динара на име трошкова парничног поступка; у VII ставу изреке обавезао тужиоца да друготуженом-противтужиоцу исплати износ од 616.425,52 динара на име накнаде трошкова парничног поступка и у VIII ставу изреке обавезао тужиоца да трећетуженом исплати износ од 795.096,09 динара на име накнаде трошкова парничног поступка.

Одлучујући о жалби тужиоца, Привредни апелациони суд је донео пресуду 9Пж 2180/20 дана 11.03.2021. године којом је одбио жалбу тужиоца као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 8П 1099/15 од 20.01.2020. године у I, III, IV, VI, VII и VIII ставу изреке пресуде.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену и дозвољену ревизију изјавио тужилац, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 18/2020) и закључио да је ревизија тужиоца делимично основана, у односу на правноснажну одлуку у парници између тужиоца и друготуженог-противтужиоца, док је ревизија неоснована у односу на правноснажну одлуку о тужбеном захтеву тужиоца у односу на првотуженог и трећетуженог. Одлука у односу на првотуженог и трећетуженог донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема битних повреда одредаба парничног поступка учињених у поступку пред другостепеним судом на које у ревизији указује тужилац, које би биле од значаја за правилност одлуке о тужбеним захтевима у односу на првотуженог и на трећетуженог. Повреде парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку и иначе нису законом предвиђен ревизијски разлог, а другостепени суд је дао довољне разлоге, сагласно одредби члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку за оцену жалбе тужиоца на првостепену пресуду у наведеном делу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац у својству носиоца лиценце и овлашћеног продуцента серијала „...“, првотужени као копородуцент и носилац права емитовања прве сезоне ТВ формата серијала и друготужени у својству носиоца комерцијалне маркетиншке експлоатације, били су у облигационом односу на основу више уговора. Уговором од 24.09.2013. године тужилац се обавезао да ће извршити продукцију серијала „...“, односно предузети активности наведене у члану 5. тог

уговора, при чему трошкови извршења тих обавеза падају на терет тужиоца према спецификацији буџета која чини саставни део уговора. Првотужени се обавезао да ће обезбедити у својству копродуцента реализацију обавеза наведених у члану 5. уговора, које се односе на обезбеђење студија, расвете, тонске опреме, лед екрана, репортажних кола и друге потребне опреме и извршилаца за коришћење опреме и студијских капацитета, а у члану 6. да ће емитовати серијал на програму TV Pink, према плану емитовања, као и пратеће дневне прегледе и недељну емисију. У члану 8. је уговорена оквирна вредност обавеза које су уговорне стране преузеле, у укупном износу од 2.085.000,00 евра, с тим да буџет тужиоца износи 1.735.000,00 евра, а буџет првотуженог износи 350.000,00 евра, што представља заједнички процењену вредност потребних улагања за реализацију серијала у уговореном трајању, а ако у току трајања уговора наступе измењене околности везано за вредност обавеза, уговорне стране ће закључити одговарајући анекс ради редефинисања вредности потребних улагања. Предвидели су да ће износ оквирног буџета обезбедити превасходно комерцијалном маркетиншком експлоатацијом уговореног ТВ формата путем спонзорстава, коју ће поверити друготуженом. Друготужени ће уговорати спонзорства формата путем продаје спонзорских пакета и медијских спонзорских пакета, чији појам је одређен уговором. Одређено је да ће међусобни односи са друготуженим бити уговорени посебним уговором, а средства наплаћена од спонзора, након задржавања агенцијске провизије од 15% уплаћених средстава, друготужени ће трансферисати у корист тужиоца и првотуженог на начин дефинисан овим уговором. Друготужени ће новчана средства добијена продајом спонзорских и медијских спонзорских пакета трансферисати тужиоцу, док не достигну износ пројектованог улагања тужиоца у износу од 1.735.000,00 евра, након чега ће новчана средства даље бити трансферисана директно на рачун првотуженог на име покрића његових трошкова у вези са реализацијом уговорних обавеза. Уговорне стране могу закључивати директно уговоре са заинтересованим лицима за спонзорство или друге маркетиншке активности, с тим да ће се средства остварена по том основу распоређивати између уговорних страна на исти начин и истим редоследом дефинисаним чланом 8. Маркетиншко искоришћавање путем емитовања рекламних спотова, осим емитовања рекламних спотова у оквиру спонзорских и медијских спонзорских пакета, припада искључиво првотуженом, и сви приходи остварени на овај начин искључиво и једино припадају првотуженом. Уговором који су закључили тужилац и друготужени 24.09.2013. године, ради уређења пословне сарадње у финансирању серијала у првој сезони и обезбеђивању спонзора, предвиђена је оквирна вредност обавеза у циљу продукције серијала које обезбеђује тужилац од 1.735.000,00 евра, што ће бити обезбеђено превасходно комерцијалном маркетиншком експлоатацијом уговореног ТВ формата, путем уговарања и реализације спонзорства, а овим уговором маркетиншка експлоатација формата је поверена друготуженом. Друготужени се обавезао да уговара спонзорства под комерцијалним условима продајом спонзорских и медијских спонзорских пакета и дефинисана је оквирна вредност уговора које ће закључити са спонзорима у оквиру спонзорских пакета и вредност коју ће закључити у оквиру медијских спонзорских пакета са већ познатим медијским спонзорима, укупно 1.161.000,00 евра. Друготужени се обавезао да ће сва наплаћена средства путем продаје пакета трансферисати тужиоцу, ради покрића трошкова тужиоца насталих у вези са реализацијом преузетих обавеза по Уговору о продукцији и емитовању, те да ће након што исплати тужиоцу уговорени износ стећи право да наплати своју агенцијску провизију у висини од 4% од уговорених средстава од продаје спонзорских пакета. Након што тужилац обезбеди покриће својих трошкова и након што друготужени наплати уговорену нето провизију од 4% уговорених средстава, сва наредна средства трансферисаће у корист рачуна

првотуженог. Затим су тужилац, првотужени и друготужени закључили уговор 25.09.2013. (заведен 01.10.2013. године), којим су уредили услове пословне сарадње у области финансирања истог серијала, прва сезона. Поново је констатована, у истим износима, оквирна вредност обавеза и колико обезбеђује тужилац, колико првотужени, дефиниција спонзорских и медијских спонзорских пакета и неексклузивно право друготуженог на комерцијализацију предметног формата путем спонзорских и медијских спонзорских пакета, с тим да право комерцијализације на наведени начин имају и тужилац и првотужени. Друготужени се обавезао да сва средства наплаћена од спонзора по основу продаје медијских спонзорских пакета трансферише у корист тужиоца, уз право на попуст од 15% на целокупан износ наплаћених и трансферисаних новчаних средстава у корист тужица, и да ће након што се обезбеди покриће трошкова тужиоца у износу од 1.735.000,00 евра, сва наредна новчана средства бити задржана од стране првотуженог на име покрића трошкова првотуженог. Ради контроле наменског трошења новчаних средстава предвиђена је обавеза тужиоца да достави финални обрачун првотуженом, са извештајем и доказима о наменском коришћењу средстава, уз обавезу да део средстава које није наменски искористио на заједнички договорен начин надокнади првотуженом. Трећетужени је дао изјаву 01.04.2013. године о заинтересованости да подржи продукцију формата „...“ од стране тужиоца, и гарантовао да ће покрити трошкове продукције из рекламног времена у медијима у складу са годишњим уговорима са клијентима. Затим је тужилац закључио 17.10.2013. године лиценци уговор са АА из ... и са друготуженим, којим уговором је тужилац дефинисан као главни корисник лиценце и обавезао се да изврши плаћања из уговора, док је друготужени преузео обавезу гарантовања и обезбеђења обештећења за обавезе плаћања тужиоца, под условима из уговора. Он се према АА обавезао да ће, уколико тужилац не плати било који износ из уговора, исти исплатити том привредном друштву. Уговором је дефинисана накнада за лиценцу за предметни формат. Међутим, тај уговор је оверен печатом трећетуженог. Тужилац је друготуженом испоставио фактуре по основу уговора, у укупном износу од 162.600.906,11 динара, друготужени је платио у укупном износу од 105.058.283,84 динара, преостало је неизмирено потраживање тужиоца према друготуженом од 57.542.622,28 динара. На тај износ је обавезан друготужени правноснажном пресудом. Међутим, утврђено је да тужилац није наплатио укупан износ од 59.443.026,45 динара. Друготужени је по основу медијских пакета испоставио фактуре корисницима на укупан износ од 20.286.720,48 динара, што је и наплатио, а по основу спонзорстава је испоставио фактуре према корисницима на износ од 138.126.108,05 динара, што је такође наплатио. Тиме је друготужени по основу уговорене комерцијалне експлоатације укупно наплатио 158.412.828,53 динара. Дакле, разлика између оног што је тужилац фактурисао друготуженом и оног што је друготужилац наплатио је 4.188.077,58 динара. Према мишљењу вештака, стварни буџет на основу података код тужиоца износио је 292.647.040,04 динара, а ако би се додали и расходи по основу исплата износа друготуженом и трећетуженом, укупни трошкови који представљају стварни буџет износили би 348.878.238,19 динара. Друготужени је испоставио фактуре тужиоцу у укупном износу од 61.609.414,36 динара, и то на име трошкова лиценце и музичке продукције (24.781.843,00 динара), на име рефундације трошкова за плаћање трећим лицима (16.135.597,86 динара) и на име 15% уговорене накнаде за трансферисана средства (20.691.973,50 динара). Утврђено је да је друготужени платио носиоцу лиценце по основу накнаде за лиценцу укупан износ од 111.250,00 евра, односно 9.268.696,00 динара дана 13.03.2014. године и 3.622.612,00 динара дана 18.03.2014. године. Добављачима тужиоца платио је укупно 20.708.261,78 динара, са пдв-ом 24.849.914,14 динара. Утврђено је да је друготужени платио трећим лицима и износ од

16.135.597.86 динара. Утврђење је првостепеног суда да су друготуженом од стране тужиоца стизале фактуре трећих лица, те је друготужени уз сагласност тужиоца плаћао добављачима тужиоца. Навод је друготуженог из одговора на тужбу да је сва средства из уговора са спонзорима серијала ... пренео овде тужиоцу, директно на пословни рачун износ од 105.058.283,84 динара, један део новчаних средстава је исплатио директно трећим лицима добављачима тужиоца на основу договора са тужиоцем, укупно 162.600.906,12 динара. Утврђено је да имајући у виду износ који је друготужени трансферисао у корист тужиоца на име продаје медијских и спонзорских пакета, провизија од 15% износи бруто 15.758.742,58 динара. Утврђено је да је укупно рекламно време првотуженог износило 674.912.200,00 динара, да је првотужени евидентирао фактуре које је примио од тужиоца у укупном износу од 105.058.283,84 динара, да су тужилац и првотужени потписали изјаве о пребоју за овај износ, те да првотужени нема неизмирених обавеза према тужиоцу.

Закључак је нижестепених судова да тужилац није доказао да је првотужени задржао приходе од емитовања рекламних спотова у оквиру медијских спонзорских пакета и спонзорских пакета супротно одредбама уговора. Тиме тужилац није доказао постојање потраживања према првотуженом.

Закључак је и да друготужени од наплаћених средстава од продаје медијских и спонзорских пакета тужиоцу није пренео на рачун износ од 57.542.622,28 динара, те је на исплату тог износа са законским затезним каматама од 26.02.2015. године обавезан друготужени-противтужилац. Мимо наплаћених средстава продајом пакета, не може се установити обавеза друготуженог да у целости покрије трошкове продукције тужиоца. Осим тога, првостепени суд сматра битним да тужилац током поступка није адекватним доказима доказао да је сачињен усаглашени финални обрачун трошкова са доказима о наменском коришћењу средстава, нити је закључен анекс уговора којим би се изменила првобитно утврђена оријентациона висина буџета. Зато је у преосталом одбијен тужбени захтев против друготуженог-противтужиоца.

Према разлозима нижестепених пресуда, тужилац није доказао да је трећетужени продавао медијске и спонзорске пакете и да је тако реализовао средства која није пренео на рачун тужиоца. Такође, изјава трећетуженог од 01.04.2013. године није основ за обавезивање трећетуженог да сноси трошкове тужиоца, већ има карактер писма о намерама, на основу ког није доказано да је закључен уговор између тужиоца и трећетуженог. Са друге стране, закључен је уговор о лиценци 17.10.2013. године, којим се према утврђењу првостепеног суда трећетужени обавезао носиоцу лиценце да ће исплатити све уговорене обавезе уколико их не исплати тужилац, али на тај начин није конституисана обавеза да трећетужени у крајњој линији треба да сноси трошкове накнаде за лиценцу. Зато је одбијен тужбени захтев у односу на трећетуженог.

Разлози због којих се за сада не може прихватити за правилну одлука у парници између тужиоца и друготуженог- противтужиоца су следећи.

Обавезан је тужилац да друготуженом-противтужиоцу плати износе које је друготужени платио по фактурама трећих лица, добављача тужиоца, уз сагласност тужиоца. Није расправљен основ за оваква плаћања друготуженог-противтужиоца. Утврђено је да је договорено да друготужени исплати накнаду за лиценцу носиоцу лиценце, уместо тужиоца. Није расправљен разлог оваквог договора. У том смислу битан је навод одговора на тужбу овог туженог, да је сва средства из уговора са

спонзорима серијала ... пренео овде тужиоцу, директно на пословни рачун износ од 105.058.283,84 динара, а један део новчаних средстава је исплатио директно трећим лицима добављачима тужиоца на основу договора са тужиоцем. Код таквог навода друготуженог, није јасно зашто је обавезан тужилац да друготуженом исплати оне износе које је, од средстава наплаћених из уговора са спонзорима, по сопственом наводу друготужени по договору са тужиоцем исплатио, не на рачун тужиоца, већ директно добављачима тужиоца.

Закључак је ревизијског суда да није расправљено који коначно износ је друготужени пренео тужиоцу од наплаћених средстава од спонзорстава које је уговорио, и на основу тога колико износи несумњиво уговорен проценат од 15%. У нижестепеним пресудама наведено је да 15% провизије, имајући у виду износ који је друготужени трансферисао у корист тужиоца, износи нето 13.132.285,48 динара, а бруто 15.758.742,58 динара. Математичком операцијом долази се до податка да 15% од 105.058.283,84 динара износи 15.758.742,58 динара, а не 13.132.285,48 динара. Тиме је висина припадајуће провизије доведена у питање.

Даље, тужилац је обавезан да друготуженом-противтужиоцу плати законске затезне камате на провизију за спонзорства од 16.06.2014. године, иако се одредбама уговора друготужени противтужилац обавезао да ће сва наплаћена средства путем продаје пакета трансферисати тужиоцу, ради покрића трошкова тужиоца насталих у вези са реализацијом преузетих обавеза по Уговору о продукцији и емитовању, те да ће након што исплати тужиоцу уговорени износ стећи право да наплати своју агенцијску провизију, што указује на другачије доспеће права друготуженог и обавезе тужиоца по овом основу. На то с разлогом указује ревидент. Није расправљено када је доспело потраживање друготуженог противтужиоца према одредбама уговора и сходно томе од када је тужилац у доцњи за провизију, поготово што према пресуђењу друготужени није пренео сва средства која је дуговао тужиоцу од спонзорских пакета.

Ревизијски суд прихвата оцену нижестепених судова о уговореној висини провизије у процентима, док наводи ревизије да се примењује 4%, а да се провизија уговорена на 15% односи на неке друге приходе, од евентуално касније договорених пакета, нема подлогу у утврђеном чињеничном стању.

Није утврђено који трошкови тужиоца су планирани према његовим уговореним обавезама. Од тога такође зависи одлука које износе је дужан тужилац да надокнади друготуженом противтужиоцу, и које трошкове је друготужени требало да сноси по упуту тужиоца од наплаћених средстава од спонзорских пакета. Питање је да ли су плаћени трошкови у оквирном буџету планирани као тужиочева обавеза. Ако је лиценца планирана као обавеза тужиоца, да ли је требало да буде покривена од спонзорских пакета које је продао друготужени. Ако је друготужени по договору са тужиоцем платио трећим лицима, уместо на рачун тужиоца, зашто би тужилац требало да му тај износ плати. И да ли је то урачунато у оно што је друготужени требало да трансферише тужиоцу од средстава која је наплатио од спонзорских пакета. Дакле није расправљено из ког разлога је договор између тужиоца и друготуженог противтужиоца био да друготужени плати трошкове лиценце и друге трошкове уместо тужиоца, и какве је садржине тај договор. Посебно што коначно није расправљено ко се обавезао према носиоцу лиценце да плати накнаду за лиценцу уколико то тужилац не учини – друготужени, или трећетужени, на шта оправдано указује тужилац. О томе су и првостепена и другостепена пресуда остале неодређене. Због изнетог се за сада не

може прихватити закључак другостепеног суда да је основ обавезе тужиоца према друготуженом противтужиоцу у одредби члана 300. Закона о облигационим односима, нити да је на друготуженог противтужиоца по члану 1003. Закона о облигационим односима прешло потраживање на име лиценце.

Разлози за одбијање дела тужбеног захтева у односу на друготуженог су према изложеној садржини нижестепених пресуда двојаки. Не може се прихватити да је исцрпљена обавеза друготуженог због висине средстава које је остварио продајом пакета, кад није расправљено колико је тужиоцу пренео средстава, што на рачун, што плаћањем трећим лицима. Такође, анекс уговора којим би се изменила првобитно утврђена оријентациона висина буџета јесте предвиђен уговором, али су такође у уговору садржане одредбе на које се ревидент основано позива, како је утврђено у чињеничном стању, да уговорне стране могу закључивати директно уговоре са заинтересованим лицима за спонзорство или друге маркетиншке активности, с тим да ће се средства остварена по том основу распоређивати између уговорних страна на исти начин и истим редоследом дефинисаним у уговору. Према томе, изостанак писменог анекса сам по себи не искључује постојање споразума међу странкама који би их обавезивао.

Према томе, не може се сматрати да је правилно примењено материјално право код одлучивања о тужбеном захтеву тужиоца у односу на друготуженог и о противтужбеном захтеву друготуженог – противтужиоца. То је разлог због којег су нижестепене пресуде укинуте у односном делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Код утврђеног чињеничног стања да је по основу компензације између тужиоца и првотуженог престало потраживање тужиоца за износ од 105.058.283,84 динара и да првотужени нема неизмирених обавеза према тужиоцу, ревизија тужиоца у делу којим побија правноснажну пресуду у односу на овог туженог није основана.

Посебно, ревизијом се не може побијати правилност утврђеног чињеничног стања, јер то није законом дозвољен ревизијски разлог, према одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку. Тужилац у ревизији оспорава правилност утврђења чињеничног стања наводима да није разјашњено које је уговоре првотужени закључио ради комерцијалне маркетиншке експлоатације предметног тв формата и у којој вредности, чиме побија утврђење првостепеног суда да тужилац није доказао да је првотужени остварио приход од емитовања у оквиру медијских и спонзорских пакета које је продао, одређеним уговорима, а није трансферисао тужиоцу.

Није основана ревизија тужиоца у односу на одлуку о тужбеном захтеву према трећетуженом. Једнострана изјава трећетуженог на коју се тужилац позива, не производи правно дејство основа облигације трећетуженог према тужиоцу. Уколико је трећетужени сауговорач у уговору о лиценци који је тужилац закључио са трећим лицем, ради стицања лиценце, то би производило обавезу трећетуженог да јемчи трећем лицу за обавезу тужиоца, а не обавезу према овде тужиоцу. Закључак кога тужилац износи у ревизији, да је једнострана изјава трећетуженог уз уговор о лиценци основ за учешће трећетуженог у целокупној продукцији не стоји, и није основ за обавезивање трећетуженог по тужбеном захтеву за исплату истог износа кога тужилац тражи и од првотуженог. У утврђеним чињеницама и наводима тужиоца не стиче се

основ у смислу одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима за утужено потраживање тужиоца према трећетуженом.

То су разлози због којих је ревизијски суд одбио ревизију против другостепене пресуде у односу на првотуженог и трећетуженог по одредбама члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - Судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић